

Sygn. akt VIII U 834/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 października 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Grażyna Łazowska
Protokolant	Anna Krzyszkowska

po rozpoznaniu w dniu 16 października 2019 r. w Gliwicach

sprawy K. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania K. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 1 kwietnia 2019 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) sędzia Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 834/19

UZASADNIENIE

Decyzją z 1 kwietnia 2019r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonej K. M. prawa do przeliczenia emerytury na podstawie art.174 ust.2a ustawy z 19 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2018r., poz.1270 ze zm.), gdyż ubezpieczona ma prawo do emerytury, której wysokość została obliczona zgodnie z art.53 ustawy emerytalnej, a więc bez uwzględnienia kapitału początkowego.

Ubezpieczona w odwołaniu od decyzji domagała się przeliczenia świadczenia i jego podwyższenia. Wskazała, że urodziła czterech synów i korzystała z urlopu wychowawczego. Przy obliczaniu emerytury wzięto jej po uwagę 9 kolejnych lat, a tymczasem od 1980r. nie miała pełnych 9 lat, bo były przerywane urlopem wychowawczym. Stąd ma zaniżoną emeryturę. Nie ma też wykazanych zarobków od 1965r. do 1980r. i dlatego nie mogła wybrać zarobków z 20 lat.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że okresy niewykonywania pracy z powodu opieki nad dziećmi uwzględnił do stażu pracy.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z 10 listopada 1998r. organ rentowy przyznał ubezpieczonej K. M. (urodzonej (...)) prawo do emerytury od 1 października 1998r.

Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składki z 9 kolejnych lat kalendarzowych, od stycznia 1980r. do grudnia 1988r., przy czym odnośnie lat 1988 i 1989 przyjął wynagrodzenia zerowe, a za 1990r. wskaźnik wysokości podstawy wymiaru 9,09% w sytuacji, gdy ubezpieczona przebywała w tym czasie na urlopie wychowawczym. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 117,83%.

Od powyższej decyzji odwołała się ubezpieczona domagając się niewprowadzania przy obliczaniu podstawy wymiaru emerytury lat 1988 – 1990 bez wynagrodzenia, lecz przyjęcie lat przepracowanych, czyli 1991 i 1992.

Wyrokiem z 13 kwietnia 1999r. sygn. XI U 312/99 Sąd Okręgowy w Katowicach oddalił odwołanie ubezpieczonej, a Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z 10 listopada 1999r. sygn. III AUa 639/99 oddalił apelację ubezpieczonej od wyroku Sądu I instancji.

W pisemnych motywach swojego rozstrzygnięcia Sąd Apelacyjny podzielając stanowisko Sądu Okręgowego wskazał, że przepis art.7 ust.1 pkt 7 ustawy rewaloryzacyjnej, który jest podstawą wyliczenia świadczenia ubezpieczonej, przewiduje wyliczenie emerytury w oparciu o 9 kolejnych lat kalendarzowych wybranych z ostatnich osiemnastu lat. Jeśli znajdują się tam lata bez osiągnięcia dochodu, nie może to, niezależnie od przyczyn, które spowodowały brak dochodu, uzasadniać odstępstwo od kategorycznej treści ww. przepisu. Sąd Apelacyjny wskazał nadto, że okresy urlopu macierzyńskiego, a także urlopu wychowawczego mają swoje odzwierciedlenie w rozmiarze świadczenia, jako tzw. okresy nieskładkowe.

W dniu 12 maja 2000r. ubezpieczona złożyła wniosek o ponowne przeliczenie świadczenia przedkładając zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 30 listopada 1998r. z KWK (...) z wykazanymi zarobkami z lat 1980, 1991 – 1997.

Decyzją z 22 maja 2000r. organ rentowy przeliczył emeryturę ubezpieczonej na podstawie art.111 ustawy emerytalnej i przyjął wskaźnik wysokości podstawy wymiaru 126,16% z lat 1980 – 1988 (za 1988r. podstawa wymiaru wyniosła 0 zł).

W rozpoznaniu wniosku ubezpieczonej z 27 maja 2015r. organ rentowy decyzją z 15 czerwca 2015r. odmówił przeliczenia emerytury na podstawie art.174 ust.2a ustawy emerytalnej, ponieważ ubezpieczona ma obliczone świadczenie zgodnie z art.53 ustawy emerytalnej, a więc bez uwzględnienia kapitału początkowego.

W rozpoznaniu kolejnego wniosku ubezpieczonej z 19 marca 2019r. o „ przeliczenie emerytury - urlop wychowawczy ” organ rentowy postanowił jak w decyzji skarżonej z 1 kwietnia 2019r.

Ubezpieczona od 9 października 1965r. do 31 stycznia 1999r. była zatrudniona w KWK (...), w tym w okresach: od 17 lipca 1969r. do 22 lutego 1970r., od 4 stycznia 1980r. do 15 maja 1980r. oraz 1 grudnia 1987r. do 28 listopada 1990r. przebywała na urlopie wychowawczym.

Organ rentowy uwzględnił powyższe okresy urlopu wychowawczego do stażu pracy ubezpieczonej jako okresy nieskładkowe, gdy ubezpieczona ma wyliczone świadczenie na podstawie art.53 ustawy emerytalnej.

W toku postępowania ubezpieczona przedłożyła zaświadczenia o zatrudnieniu

i wynagrodzeniu z 27 lutego 2004r. z wykazanymi zarobkami z lat 1972 – 1987, 1990 – 1998.

Sąd zobowiązał organ rentowy do wyliczenia najkorzystniejszego dla ubezpieczonej wskaźnika wysokości podstawy wymiaru w oparciu o przedłożone zarobki.

Organ rentowy dokonał symulacyjnego wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru zgodnie z art.111 ustawy emerytalnej. Z wyliczeń tych wynika, że:

- wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyliczony z 10 kolejnych lat w okresie od 1980 – 1999 wynosi 113,54%,

- wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyliczony z 20 najkorzystniejszych lat z całego okresu ubezpieczenia wynosi 120,18%.

Nadal najkorzystniejszy jest dotychczasowy wskaźnik 126,16%.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zawartej w aktach organu rentowego jako okoliczności jednoznacznie wynikające z tych dowodów.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej K. M. nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności stwierdzić należy, że słuszne jest stanowisko organu rentowego zawarte w decyzji skarżonej, że brak jest podstaw do przeliczenia emerytury ubezpieczonej na podstawie art.174 ust.2a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2018r., poz.1280 ze zm.).

Zgodnie z tym przepisem przy ustalaniu kapitału początkowego okresy urlopów i niewykonywania pracy z powodu opieki nad dzieckiem, o których mowa w art.7 pkt 5 ustawy emerytalnej, oblicza się przyjmując po 1,3% podstawy wymiaru kapitału początkowego za każdy rok tych okresów z uwzględnieniem pełnych miesięcy (stosując art.53 ust.1 pkt 2 ustawy emerytalnej).

Ubezpieczona ma obliczoną emeryturę zgodnie z art.53 ustawy emerytalnej, a więc bez uwzględnienia kapitału początkowego. Zatem nie ma żadnej możliwości przeliczenia jej świadczenia w oparciu o cytowany przepis w zakresie urlopu wychowawczego.

Zgodnie z art.53 ustawy emerytalnej emerytura wynosi:

- 1) 24% kwoty bazowej,
- 2) po 1,3% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych,
- 3) po 0,7% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych.

Ubezpieczona w toku postępowania przedłożyła zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z wykazanymi zarobkami z lat 1972 – 1987, 1990 – 1998 z tytułu zatrudnienia w KWK (...). Sąd zobowiązał organ rentowy do dokonania wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru z uwzględnieniem tych zarobków pod kątem ewentualnego przeliczenia świadczenia w oparciu o art.111 ustawy emerytalnej.

Zgodnie z powołanym przepisem wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,

2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek

o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty,

3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury

lub renty, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Z literalnego brzmienia tego uregulowania prawnego wynika jednoznacznie,

iż przeliczenie świadczenia zgodnie z powołanym przepisem jest możliwe tylko w sytuacji, gdy nowo wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia – według wariantów wskazanych w tym artykule – jest wyższy od dotychczas przyjętego.

Z dokonanych przez organ rentowy symulacyjnych wyliczeń wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynika, że wskaźnik ten wyliczony zarówno z 10 kolejnych lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych poprzedzających rok zgłoszenia wniosku o emeryturę, jak i z 20 wybranych lat kalendarzowych z całego okresu ubezpieczenia, jest niższy od dotychczasowego, bo wynosi odpowiednio 113,54% i 120,18%, gdy tymczasem dotychczasowy wynosi 126,16%.

W tym miejscu przypomnieć należy, że decyzją z 10 listopada 1998r. organ rentowy obliczył emeryturę ubezpieczonej zgodnie z art.7 ust.1 pkt 7 obowiązującej wówczas ustawy z 17 października 1991r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw(Dz.U. z 1991r. Nr 104, poz.450), który w przypadku wniosków o świadczenie zgłoszonych od 1 stycznia 1998r. do 31 grudnia 1998r. przewidywał przyjęcie wynagrodzenia, które stanowiło podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 9 kolejnych lat kalendarzowych wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 18 lat kalendarzowych licząc wstecz od roku, w którym zgłoszony został wniosek o emeryturę. W przypadku ubezpieczonej chodzi o lata 1980 – 1997. Stąd przeliczając świadczenie na podstawie art.111 ustawy emerytalnej organ rentowy decyzją z 22 maja 2000r., dokonał takiego przeliczenia z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia, czyli z lat 1980 – 1988 (art.111 ust.1 pkt 1 ustawy emerytalnej). Wskaźnik ten wyniósł 126,16%.

Niewątpliwie w sytuacji obliczenia emerytury ubezpieczonej we wskazany powyżej sposób brak jest możliwości zastąpienia lat, w których ubezpieczona ze względu

na korzystanie z urlopu wychowawczego nie miała dochodów, innymi latami, w których takich dochód wykazywała.

Wyraźnie na ten temat wypowiedział się Sąd Okręgowy

w K. w wyroku z 13 kwietnia 1999r. sygn. XI U 312/99 oddalając odwołanie ubezpieczonej oraz Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z 10 listopada 1999r. sygn. III AUa 639/99 oddalając apelację ubezpieczonej od wyroku Sądu I instancji. Ocena dokonana przez te sądy jest nadal aktualna, gdyż stan prawny w tym zakresie nie uległ zmianie.

Wypada dodać, że organ rentowy zaliczył ubezpieczonej okresy urlopu wychowawczego do stażu pracy jako okresy nieskładkowe.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że zaskarżona decyzja organu rentowego jest prawidłowa i z mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie ubezpieczonej jako bezzasadne.

(-) sędzia Grażyna Łazowska